

Sivi COVID-19

Ko e fē taimi 'oku totonu ke u sivi COVID-19 ai'?

- 'Oku 'i ai ho ngaahi faka'ilonga COVID-19.
- 'Oku ke 'i ha [tu'unga fakatu'utāmaki lahiange ki he puke lahi](#) pea kuo ke toki fakae'a ki ha taha 'oku COVID-19.
- Ko ha tokotaha fetu'utaki faka'api koe pe kuo ke 'i ha tu'unga fakatu'utāmaki ma'olunga pe lotoloto 'o e fake'a ki ha taha 'oku COVID-19.

Ko hai 'oku 'i ha tu'unga fakatu'utāmakiange ki ha puke lahi?

- Kakai ta'u 60 pe motu'aangé
- Kakai fefine feitamá
- Kakai 'Apolisinoló, Torres Strait Islander mo e 'Otu Motu Pasifiki'
- Ko e kakai 'oku fu'u sisinó, suká, mahaki mafu lahi, mahaki tauhi 'o e ma'ama'á (*kau ai e mahaki hela lahi ne fiema'u fakatokoto 'i falemahaki 'i he māhina 'e 12 kuo hili'*), mahaki 'ate pe kofuua, kanisā pe 'oku vaivai 'a e me'a-malu'í
- Ko e kakai 'e ni'ihí 'oku 'i ai honau tisi'apiliti' kau ai 'a kinautolu 'oku 'i ai honau tisi'apiliti' 'oku uesia honau ma'ama'á, mafú pe me'a-malu'í
- Ko kinautolu 'oku nofo 'i he ngaahi fale tauhi'anga 'o e kau toulekeleká mo e kau tisi'apiliti'
- Ko e kakai ta'u 18 mo motu'aange 'oku 'ikai huhu-malu'í.

Ko e hā e sivi COVID-19 'oku totonu ke u ma'ú?

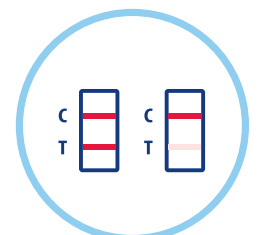
'Oku 'i ai ha **sivi kehekehe 'e ua** te ke lava 'o vakai'í pe 'oku ke ma'u e COVID-19. Ko ha **sivi antigen vave** (RAT) te ke lava 'o fai pē 'e koe mo ha **PCR** (to'o ke sivi (swab) me i he ihú mo e mongá) 'a ia 'oku fai 'i ha kiliniki fai'anga-sivi.

- **Kapau 'oku ke 'i ha tu'unga fakatu'utāmakiange ki he puke lahi**, 'oku totonu ke ke fai ha **sivi PCR**. Kapau he 'ikai ke ke lava 'o ma'u vave ha ola 'o ha sivi PCR, fai ha sivi antigen vave (kapau 'oku ke ma'u) lolotonga ho'o tatali ki he ola 'o e sivi PCR.
- Kapau 'oku 'ikai ke ke 'i ha tu'unga fakatu'utāmakiange ki ha puke lahi, fai ha sivi antigen vave tukukehe kapau 'e talaatu 'e ho'o toketaá ke fai ha sivi PCR.

Ko e hā e me'a te u fai kapau te u sivi positivi ki he COVID-19?

- Kapau 'oku ola **positivi** ho'o sivi **PCR**, neongo kapau 'oku 'ikai ke 'i ai ha'o ngaahi faka'ilonga, 'oku ke COVID-19. Kuo pau leva ke ke muimui ki he fale'i ki he kakai ['oku sivi positivi ki he COVID-19 mo hono tokanga'i lelei 'o e COVID-19 'i 'api'](#).
- Kapau 'oku ke positivi ha sivi antigen vave, **lesisita 'a e olá 'i he Service NSW** pea muimui ki he fale'i ki he kakai ['oku sivi positivi ki he COVID-19 mo hono tokanga'i lelei 'o e COVID-19 'i 'api'](#).

Kapau 'oku 'i ai ha ngaahi me'a 'oku hoha'a ai ki he mo'ui lelei' pea fiema'u ha tokoni ki he lea fakafonuá, telefoni ki he **TIS 131 450** pea kole 'a e Health Direct 'i he Tel. **1800 022 222**.